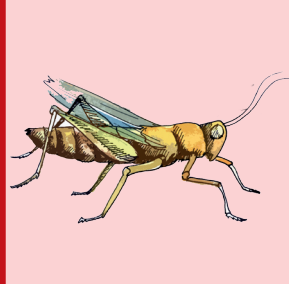
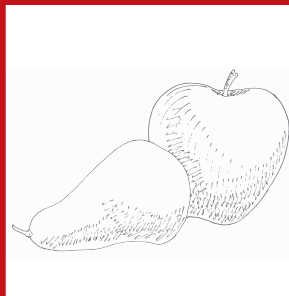
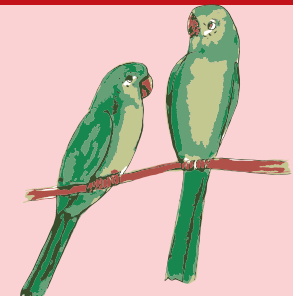

وزارت معارف

هنر رسامی

صنف ششم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ ش

سرود ملی

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشه پان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زره وي جاویدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلیري
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

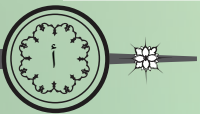

وزارت معارف

هنر سامی

صنف ششم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ.ش.

مشخصات کتاب

مضمون: هنر رسامی

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش هنر نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: ششم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تالیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه: مطبعه بهیر

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع، توزیع و فروش کتاب‌های درسی برای وزارت معارف جمهوری اسلامی افغانستان محفوظ است. خرید و فروش آن در بازار ممنوع بوده و با متخلفان برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

پیام وزیر معارف

اقراً باسم ربك

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی پایان بر رسول خاتم - حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه گان هویدا است، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می نمایند. در چنین برهه سرنوشت ساز، رهبری و خانواده بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می باشد.

از همین رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت های مهم وزارت معارف پنداشته می شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکر شده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به عنوان تربیت کننده گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس را آغاز کنند، که در آینده نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه های فردای کشور می خواهیم تا از فرصت ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفاده بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن ها در این راه مقدس و انسان ساز موفقیت استدعا دارم. با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مرفعی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

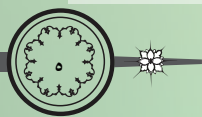

فهرست

شماره درس	عنوان	صفحه
۱	ترسیم سیب و ناک	۱
۲	رنگ آمیزی سیب و ناک	۳
۳	ساختن کاردستی	۵
۴	ترسیم سبزی‌ها	۷
۵	رنگ آمیزی سبزی‌ها	۹
۶	رنگ آمیزی درخت	۱۱
۷	ترسیم پرنده‌ها	۱۳
۸	رنگ آمیزی طوطی‌ها	۱۵
۹	ترسیم لباس افغانی	۱۷
۱۰	ترسیم حرکات پای اسپ	۱۹
۱۱	ترسیم حشرات	۲۱
۱۲	رنگ آمیزی گل	۲۳
۱۳	ترسیم منظره تخیلی	۲۵

شماره درس	عنوان	صفحه
۱۴	ساختن کاردستی کاغذی	۲۷
۱۵	ترسیم درخت‌ها	۲۹
۱۶	رسم اشکال هندسی	۳۱
۱۷	ترسیم و رنگ آمیزی وسایل خانه	۳۳
۱۸	ساختن شکل ابتکاری	۳۵
۱۹	ساختن شکل ابتکاری توسط رنگ‌ها	۳۷
۲۰	ساختن اشکال ابتکاری توسط رنگ‌ها	۳۹
۲۱	تاپه کاری برگ‌ها	۴۱
۲۲	ترسیم دیزاین‌ها	۴۳
۲۳	ساختن کاردستی	۴۵
۲۴	ساختن شکل ابتکاری	۴۷
۲۵	رسم ظروف خانه	۴۹
۲۶	رنگ آمیزی ظرف خانه	۵۱
۲۷	ترسیم بناهای تاریخی	۵۳
۲۸	رنگ آمیزی بناهای تاریخی	۵۵
۲۹	ساختن کاردستی	۵۷
۳۰	ترسیم آثار تاریخی	۵۹
۳۱	بخش دوم رهنمای تدریس برای معلم	۶۱

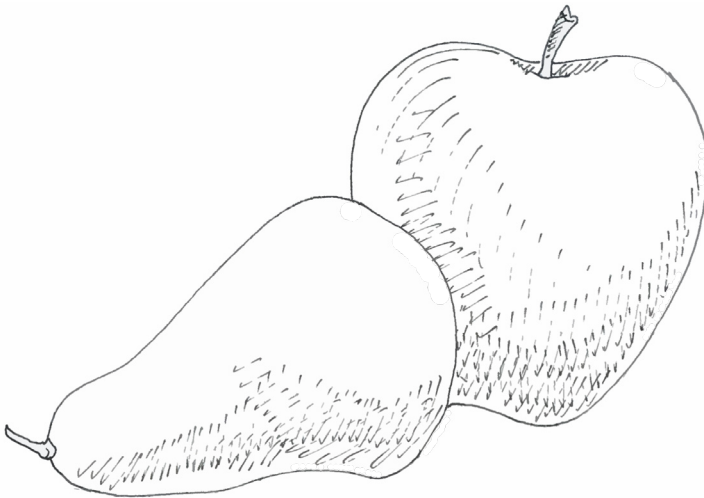

ترسیم سیب و ناک

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم پنسلی، سیب و ناک با در نظر داشت خطوط داخلی و خارجی آن

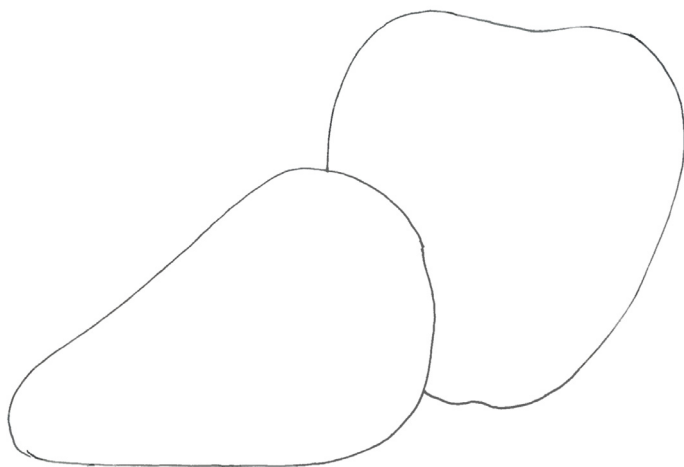
- پرسش‌ها:
- چه فکر می‌کنید، سیب و ناک، دارای کدام رنگ‌ها اند؟
  - در شکل زیر چه می‌بینید؟

مرحله (۲)

فعالیت: اول به سوالات جواب گفته، بعد شکل زیر را با در نظر داشت خطوط داخلی و خارجی آن، از خفیف به طرف تاریک مطابق میل خود کار نموده، با پردازهای ساده آن را تکمیل نمایید.

مرحله (۱)

کارخانه گی

سیب و ناک را توسط پنسل در کتابچه‌های تان رسم کنید.

رنگ آمیزی سیب و ناک

۲
رنگ

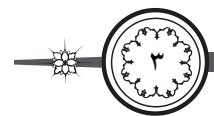
هدف

آشنایی شاگردان با طرز رنگ آمیزی سیب و ناک

- پرسش‌ها:
- گاهی سیب و ناک را به طور مرحله‌یی رنگ آمیزی نموده اید؟
  - چه فکر می‌کنید، در رنگ آمیزی سیب و ناک از کدام رنگ‌ها استفاده می‌شود؟

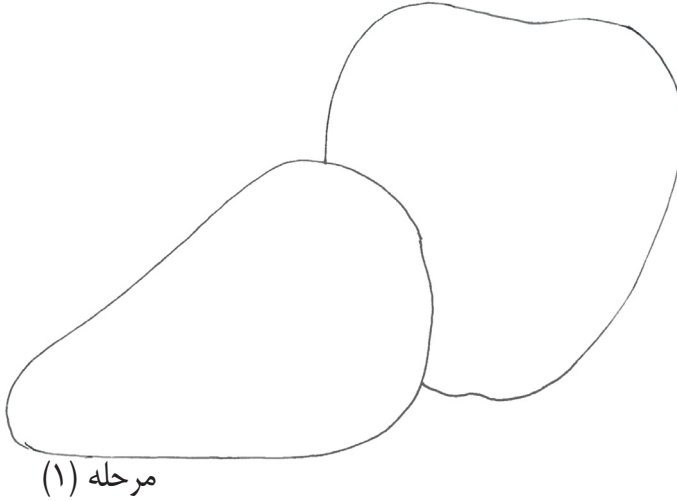

مرحله (۲)

فعالیت

سیب و ناک را مطابق شکل داده شده ترسیم نموده و رنگ آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

کارخانه گی

رنگ آمیزی سیب و ناک را در خانه تکمیل نمایید.

ساختن کاردستی

۳
مرحله

هدف

آشنایی شاگردان با ساختن کاردستی سیب و ناک از مواد محیطی

پرسش: به نظر شما، چه چیزها در ساختن سیب و ناک ضرور است؟

مرحله (۳)

فعالیت

نظر به علاقه خود و با در نظر گرفتن شکل زیر، از مواد دست داشته تان، در صنف کاردستی بسازید:

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه گی

از مواد محیطی چون گل، کاغذ و غیره کاردستی ساخته، روز بعد به صنف بیاورید.

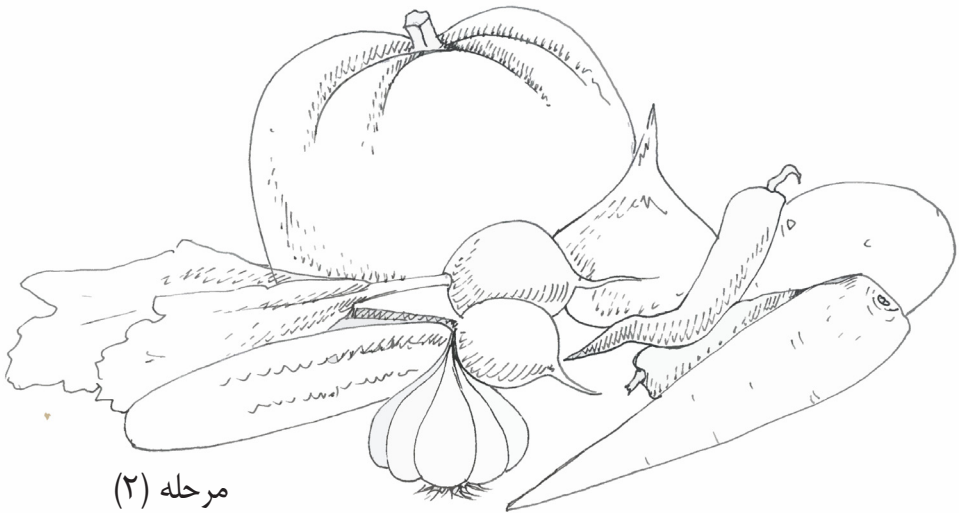

ترسیم سبزی‌ها

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم سبزی‌ها توسط پنسل

پرسش: به نظر شما، در شکل زیر چند نوع سبزی وجود دارد؟

فعالیت

سبزی‌ها را توسط پنسل رسم نموده و تکمیل نمایید؛ سپس رسم‌های تان را به یکدیگر نشان دهید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

سبزی‌ها را مطابق رسم کتاب با پنسل در کتابچه‌های تان رسم کنید.

رنگ آمیزی سبزی‌ها

هدف

آشنایی شاگردان با ترسیم سبزی‌ها و طرز رنگ آمیزی آن‌ها

پرسش: گاهی سبزی‌ها را رسم و رنگ آمیزی نموده اید؟

مرحله (۲)

فعالیت: شکل زیر را مطابق ذوق خود ترکیب و اسکیچ نمایید. کوشش کنید که رنگ‌ها را در جاهای مناسب آن به کار ببرید، در صورت ضرورت از استاد کمک بخواهید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

یکی از سبزی‌ها را مطابق علاقه خود در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

رنگ آمیزی درخت

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ آمیزی درخت

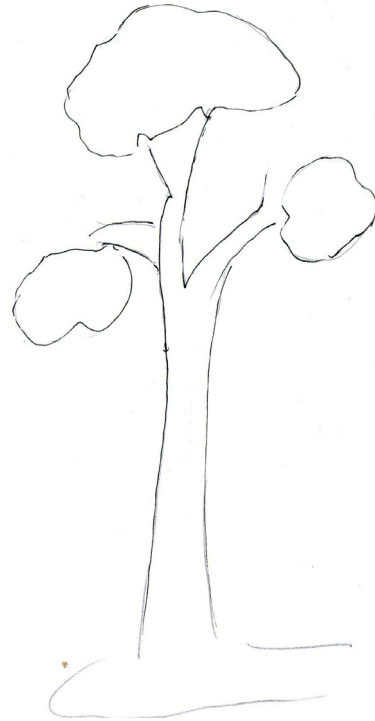
- پرسش‌ها:
- گاهی درخت را ترسیم و رنگ آمیزی کرده اید؟
  - در شکل زیر چه می بینید؟

مرحله (۳)

فعالیت

با در نظر داشت مراحل رسامی، به میل خود، یکی از درختها را با خطوط خفیف رسم نموده؛ سپس آن را رنگ آمیزی نمایید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه گی

درخت را با در نظر داشت مراحل رسامی درکتابچه‌های تان رسم و رنگ آمیزی کنید.

ترسیم پرنده گان

هدف

آشنایی شاگردان با طرز رسم و رنگ آمیزی پرنده گان

- پرسش‌ها: گاهی پرنده گان را از نزدیک دیده و رسم نموده اید؟
- به نظر شما، در ترسیم پرنده گان از کدام وسایل رسامی استفاده می شود؟

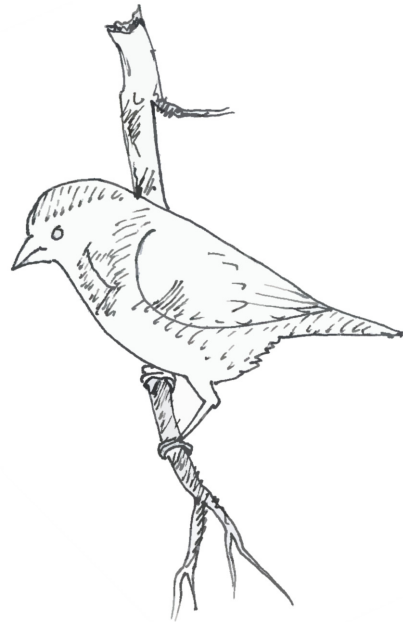
مرحله (۳)

فعالیت

شکل پرنده را از روی کتاب درسی، مرحله به مرحله رسم نموده و مطابق میل خویش، پرداز دهید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

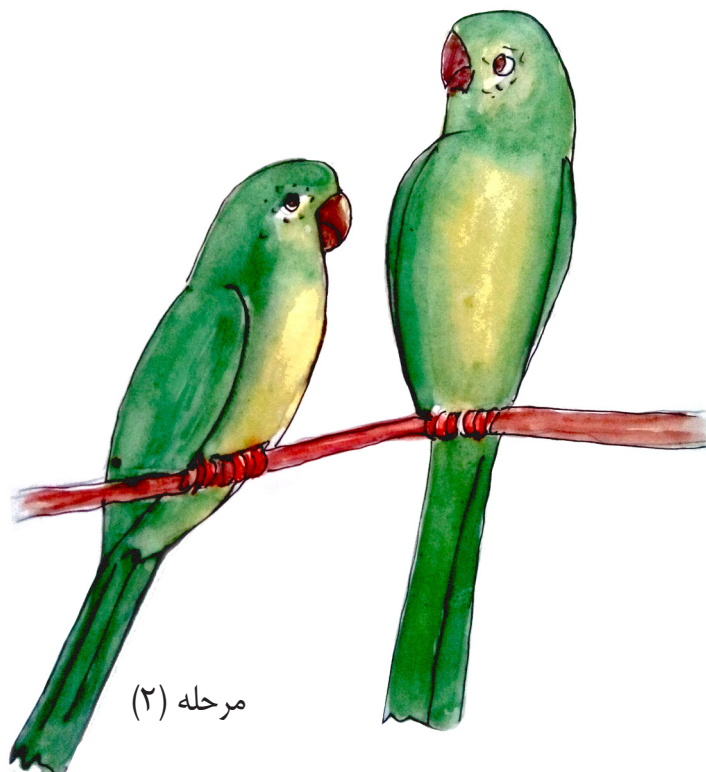
یکی از پرنده‌گان را در کتابچه‌های تان رسم نموده، روز بعد به صنف بیاورید.

رنگ آمیزی طوطی

هدف

آشنایی شاگردان با ترکیب رنگ‌ها در رسامی پرنده گان

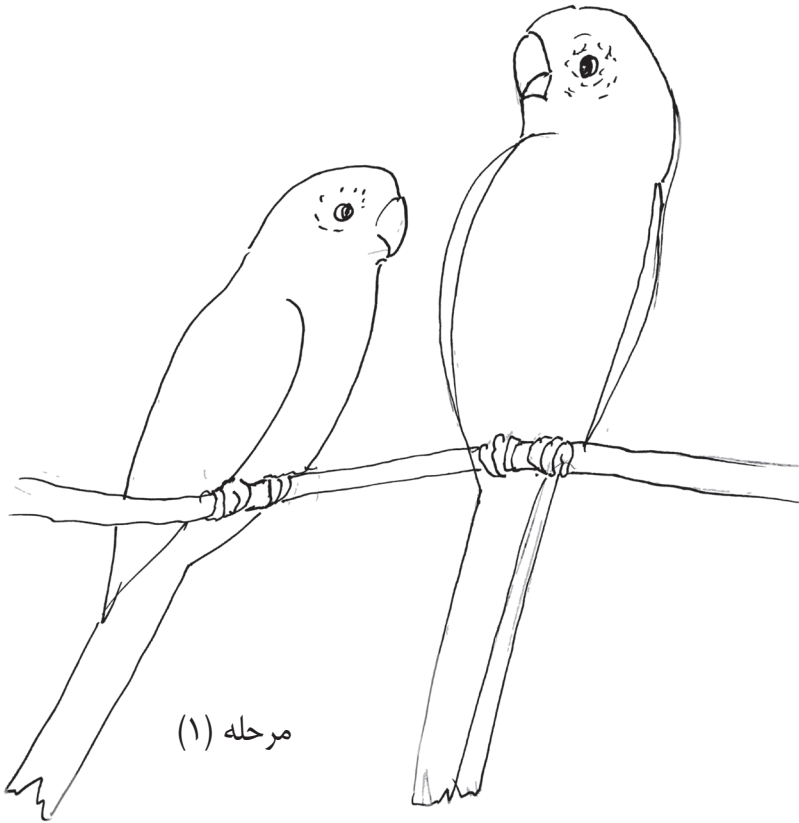
پرسش: چه فکر می‌کنید درباره ترکیب رنگ‌های اشکال زیر، معلومات داده می‌توانید؟

مرحله (۲)

فعالیت

اشکال زیر را با دقت ببینید؛ نخست آن‌ها را با خطوط خفیف اسکچ نموده؛ سپس رنگ‌آمیزی کنید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

اشکال فوق را رسم و آن را در کتابچه‌های تان رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم لباس افغانی

هدف

آشنایی شاگردان با فرهنگ افغانستان و ترسیم لباس افغانی

- پرسش‌ها: گاهی کدام نوع لباس افغانی را ترسیم نموده اید؟
- در شکل زیر چه را می‌بینید؟

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را با در نظر داشت مراحل آن، به صورت منظم رسم نموده سپس رنگ آمیزی کنید.

کارخانه گی

طبق تصویر کتاب درسی، لباس افغانی را در کتابچه‌های تان ترسیم و رنگ آمیزی کنید.

ترسیم حرکات پای اسپ

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم پای اسپ از زوایای مختلف

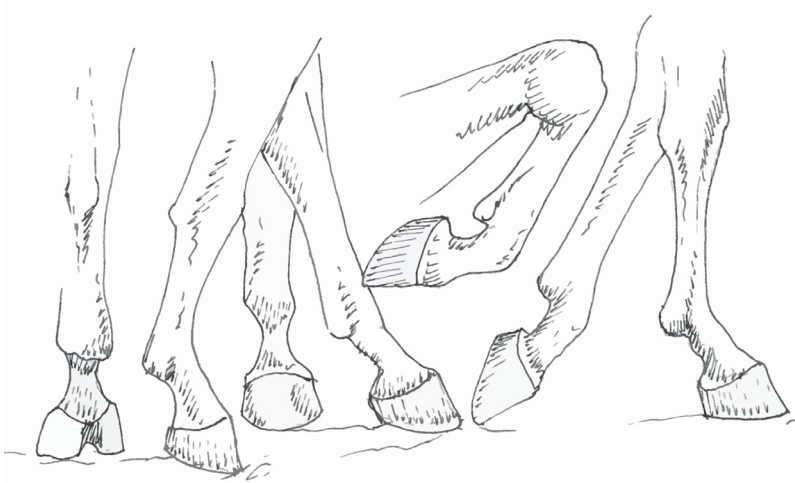
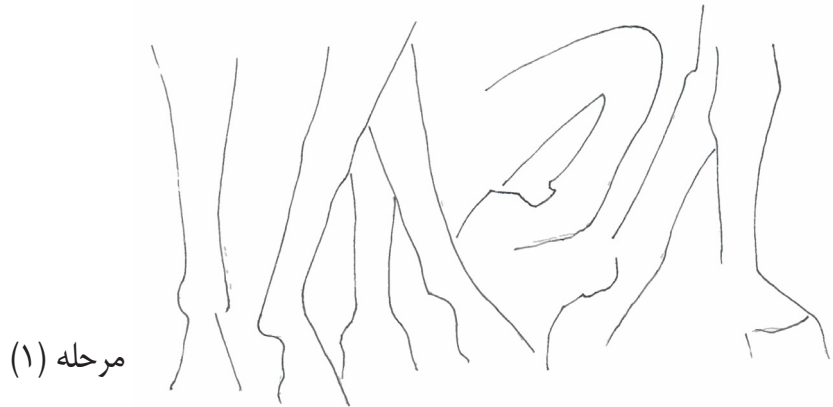
- پرسش‌ها: • در تصویر زیر چه می‌بینید؟
 • گاهی حرکت پاهای اسپ را از زوایای مختلف با پنسل ترسیم نموده اید؟

مرحله (۳)

فعالیت

شکل زیر را در نظر بگیرید و پاهای اسب را از زوایای مختلف ترسیم؛ سپس آن را با پینسل پرداز دهید:

کارخانه گی

پاهای اسب را در کتابچه‌های تان رسم کنید.

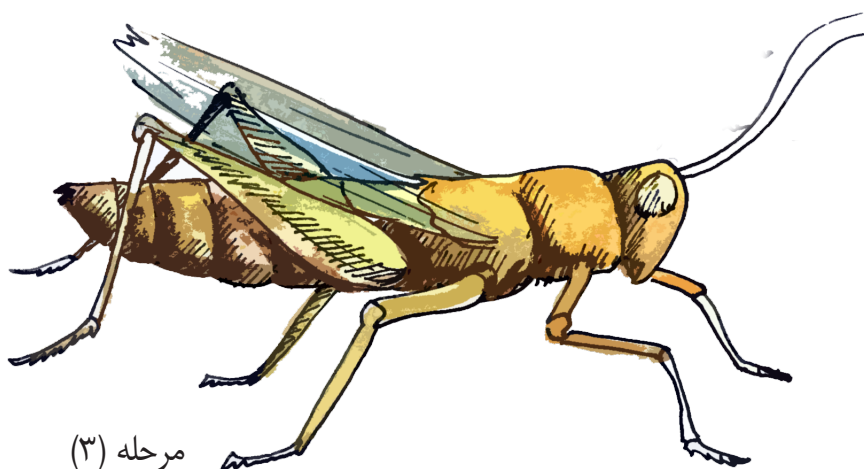

ترسیم حشرات

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ آمیزی حشرات توسط پنسل

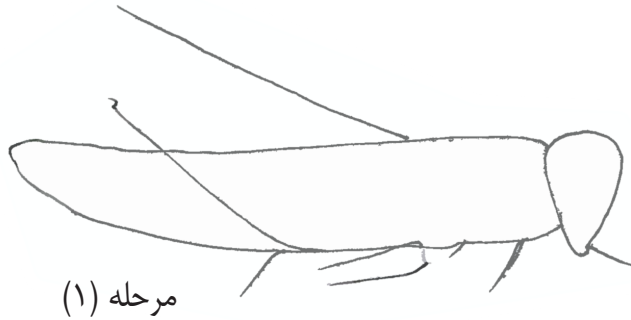
پرسش: گاهی حشرات را ترسیم و رنگ آمیزی نموده اید؟

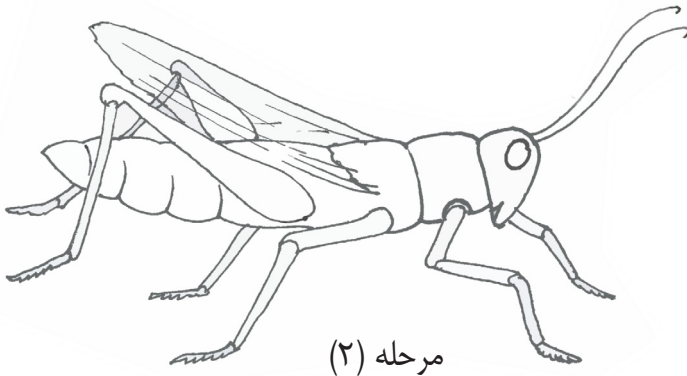
مرحله (۳)

فعالیت

درباره ترسیم حشرات باهم مشوره نموده؛ سپس مطابق شکل زیر رسم‌های خود را تکمیل و رنگ‌آمیزی نمایید:

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

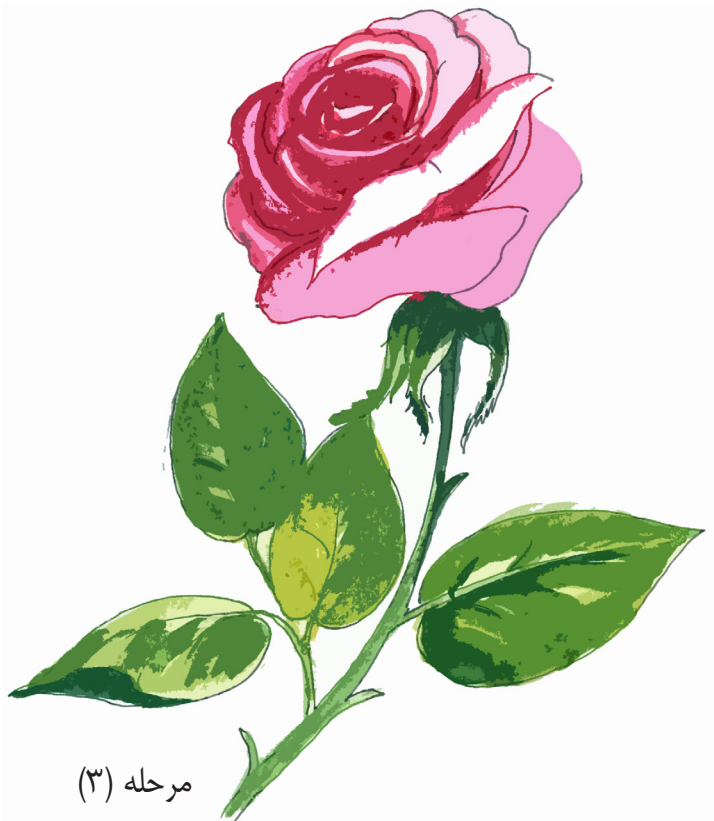
یکی از حشرات را با پنسل در کتابچه‌های تان رسم کنید.

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ آمیزی انواع گل ها

- پرسش‌ها: گاهی گل را رسم و رنگ آمیزی کرده اید؟
- در تصویر زیر چه می بینید؟

مرحله (۳)

فعالیت

در گروه‌ها گلی را مرحله به مرحله رسم نموده و مطابق خواست خود رنگ‌آمیزی کنید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

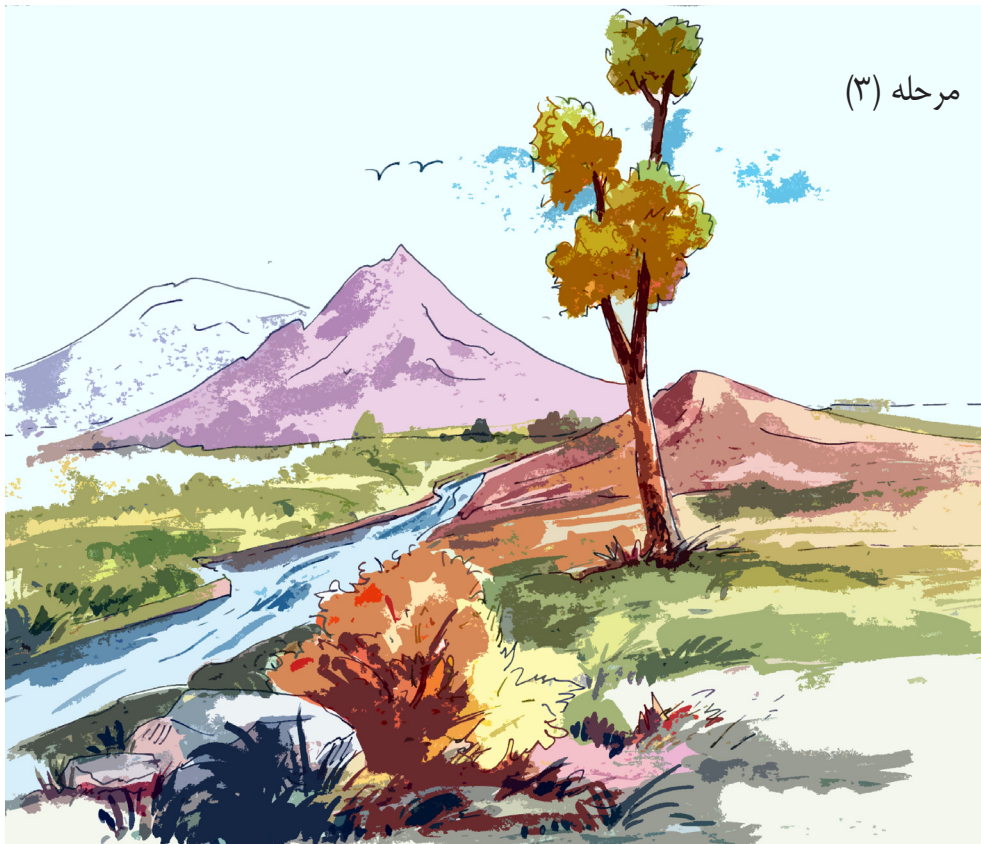
یکی از گل‌های فوق را با در نظر داشت رسم کتاب، در کتابچه‌های تان به میل خود رسم نمایید و روز دیگر به صنف بیاورید.

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم منظره تخیلی

- پرسش‌ها: • گاهی درباره رنگ‌های طبیعت فکر کرده اید؟
• گاهی چیزهای را که دیده اید، رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟

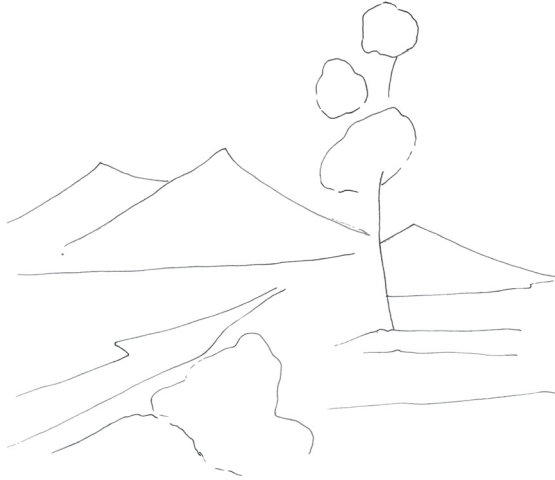
مرحله (۳)

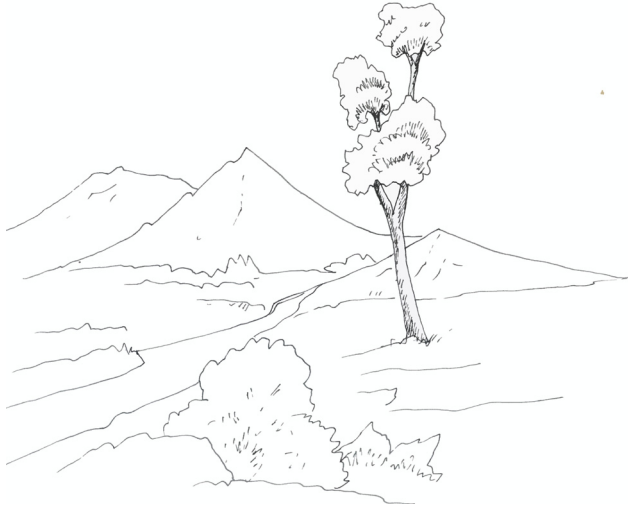

فعالیت

مشاهدات خود را به شکل گروهی رسم کرده؛ سپس رنگ‌آمیزی کنید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

یکی از منظره‌های فوق را انتخاب و بعد رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

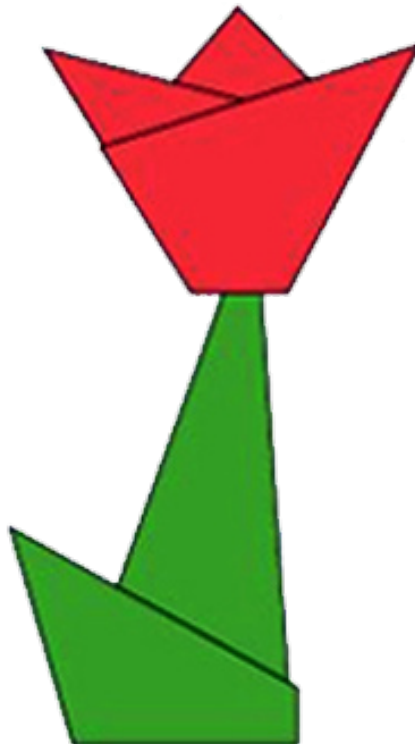
ساختن کاردستی کاغذی

۱۴
۳۳

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ساختن کاردستی کاغذی

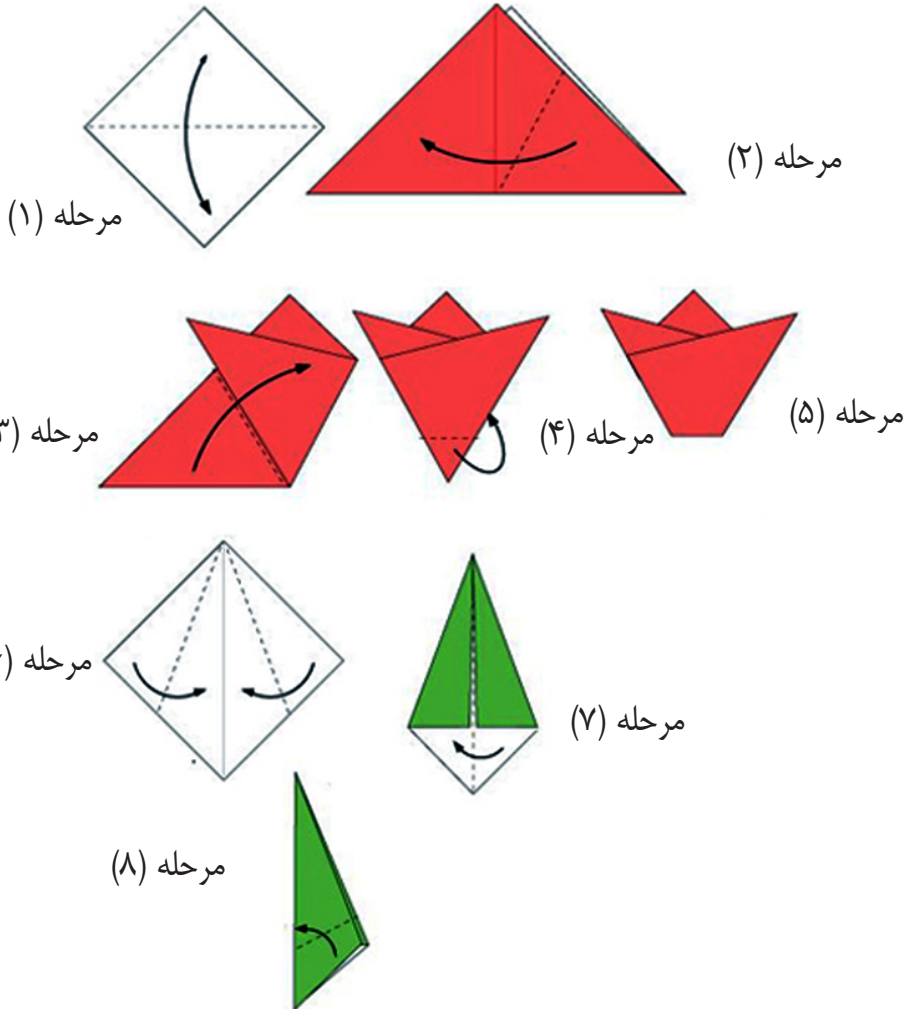
پرسش: به نظر شما، کاردستی از کدام مواد ساخته می‌شود؟

مرحله (۹)

فعالیت

مانند شکل زیر، با در نظر داشت مراحل داده شده و با کمک معلم محترم یک کاردستی بسازید:

کارخانه‌گی

با مشوره والدین خود از کاغذ کاردستی بسازید.

ترسیم درخت

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم درخت و انواع آن

- پرسش‌ها:**
- گاهی کدام درخت را رسم کرده اید؟
  - در تصویر زیر چه چیزی را مشاهده می‌نمایید؟

مرحله (۳)

فعالیت

در گروه‌ها باهم مشوره نموده، یک درخت را با پنسل رسم کنید.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

فعالیتی را که در صنف انجام داده اید، رنگ‌آمیزی آن را در خانه تکمیل کنید.

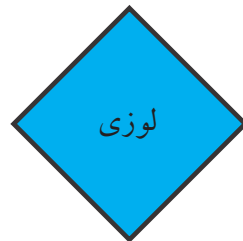
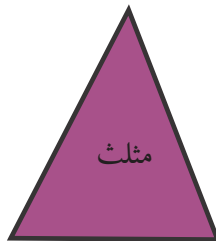
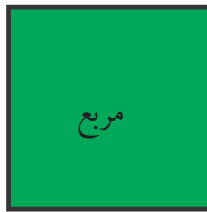
رسم اشکال هندسی

۱۶

دوره

هدف: آشنایی شاگردان با اشکال هندسی و ترسیم آنها با در نظر داشت دوری و نزدیکی

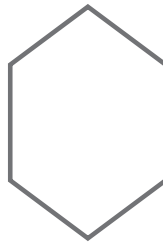
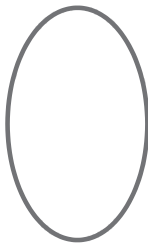
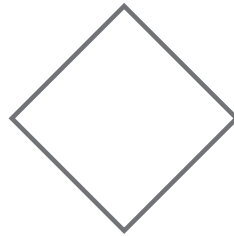
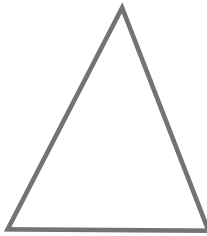
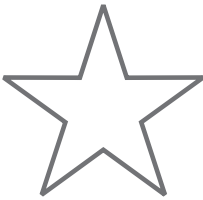
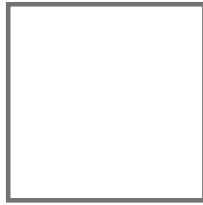
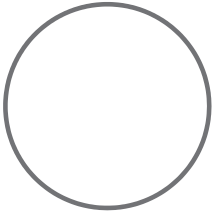
پرسش: کدام اشکال هندسی را می‌شناسید؟

مرحله (۲)

فعالیت

در گروه‌ها اشکال زیر را رسم نموده و به رهنمایی معلم محترم دقت کنید:

مرحله (۱)

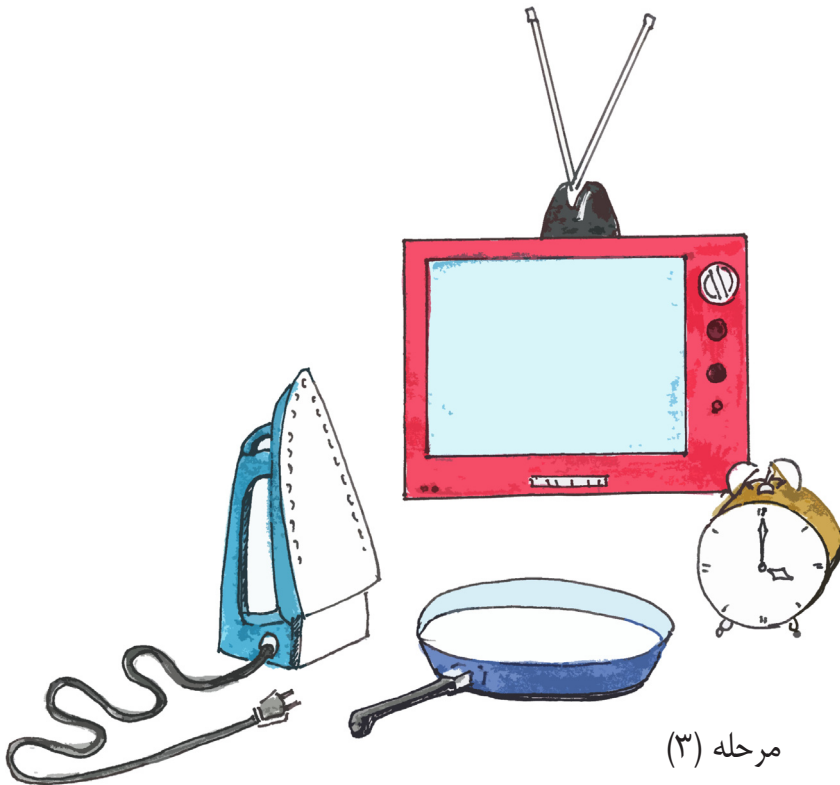
کارخانه‌گی

فعالیت داده شده را در کتابچه‌های تان رسم نمایید.

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ آمیزی اشکال وسایل خانه، توسط خطوط خفیف با پنسل

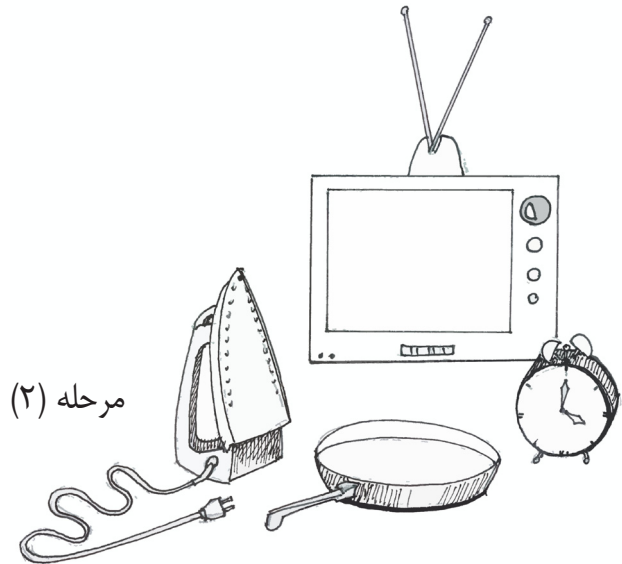
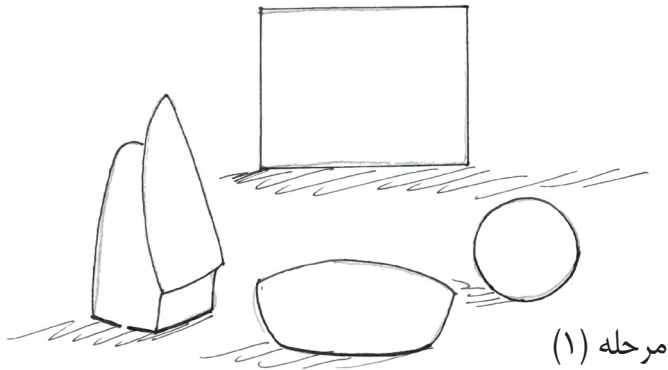
- پرسش‌ها:**
- کدام اشکال وسایل خانه را تا حال رسم کرده اید؟
  - چه فکر می‌کنید، در رنگ‌آمیزی اشکال زیر از کدام رنگ‌ها استفاده می‌شود؟

فعالیت

اشکال زیر را اسکچیچ نموده بعد از حصول اطمینان مطابق ذوق خود آن‌ها را رنگ آمیزی کنید:

کارخانه‌گی

یکی از اشکال وسایل خانه را ترسیم نمایید.

ساختن شکل ابتکاری

هدف

رشد خلاقیت و ابتکار شاگردان، در ساختن کاردستی از مواد ساده

پرسش: گاهی دربارهٔ ساختن اشکال ابتکاری فکر نموده اید؟

مرحله (۲)

فعالیت

دربارهٔ یک اثر ابتکاری در گروه‌ها تبادل نظر نموده و در آخر ابتکارات گروه‌ها را با هم شریک نمایید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

اگر از فعالیت‌های صنف کدام بخش کارتان باقی مانده باشد، در خانه تکمیل کنید.

۱۹ طرح ساختن اشکال ابتکاری توسط برگ‌ها

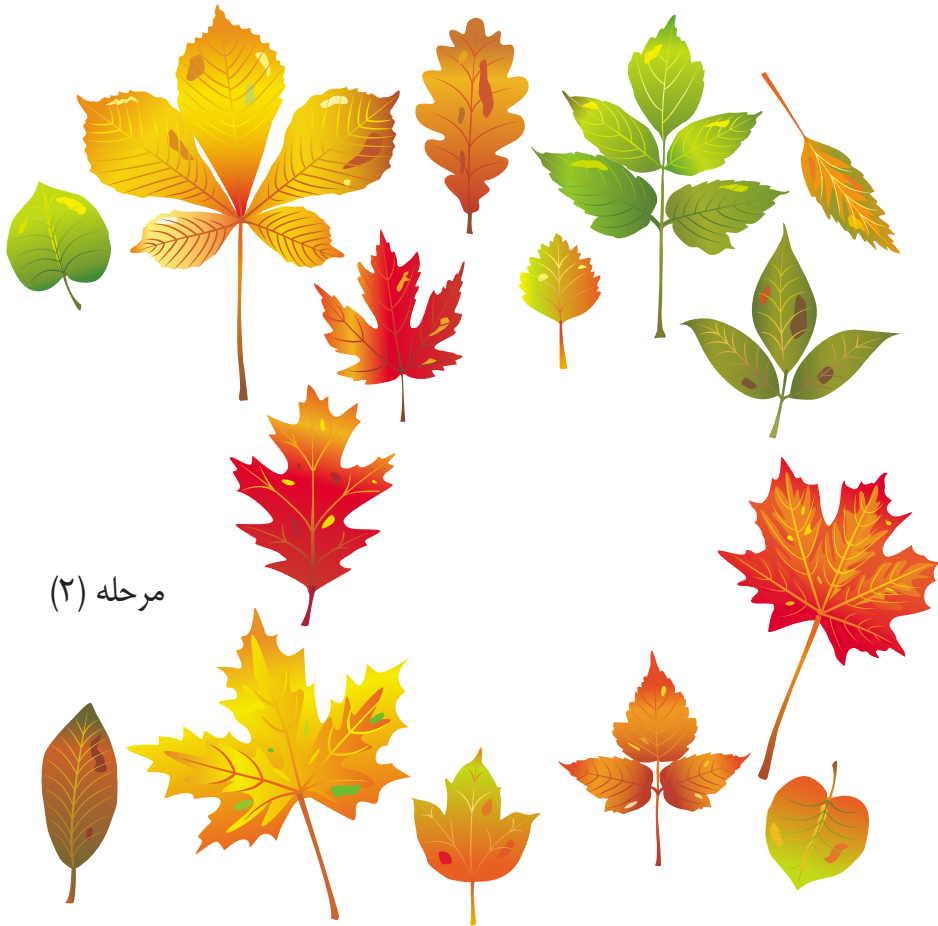
هدف: آشنایی شاگردان با طرز ساختن شکل ابتکاری توسط برگ‌ها و رنگ

پرسش: آیا گفته می‌توانید شکل زیر توسط کدام مواد کار شده است؟

مرحله (۲)

فعالیت: از برگ‌ها مطابق ذوق خویش با در نظر داشتن اشکال زیر یک اثر ابتکاری بسازید و می‌توانید در رنگ‌آمیزی برگ‌ها از رنگ‌های ترکیبی نیز استفاده کنید:

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

درباره کارهای ابتکاری و ساختن آن از مواد محیطی، فکر کنید.

ساختن اشکال ابتکاری از رنگ

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ریختن رنگ‌ها بالای کاغذ در اشکال
ابتکاری

پرسش: گاهی از رنگ، اشکال ابتکاری رسم کرده اید؟

مرحله (۳)

فعالیت: نخست در یک طرف صفحه کاغذ، رنگ مایع را بریزید و سپس کاغذ را مساویانه قات نموده با کف دست کمی فشار وارد کنید. دوباره کاغذ را باز کنید، شکل ابتکاری تان در کاغذ ظاهر می شود.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه گی

مطابق میل خود یک تصویر ابتکاری را رنگ کنید.

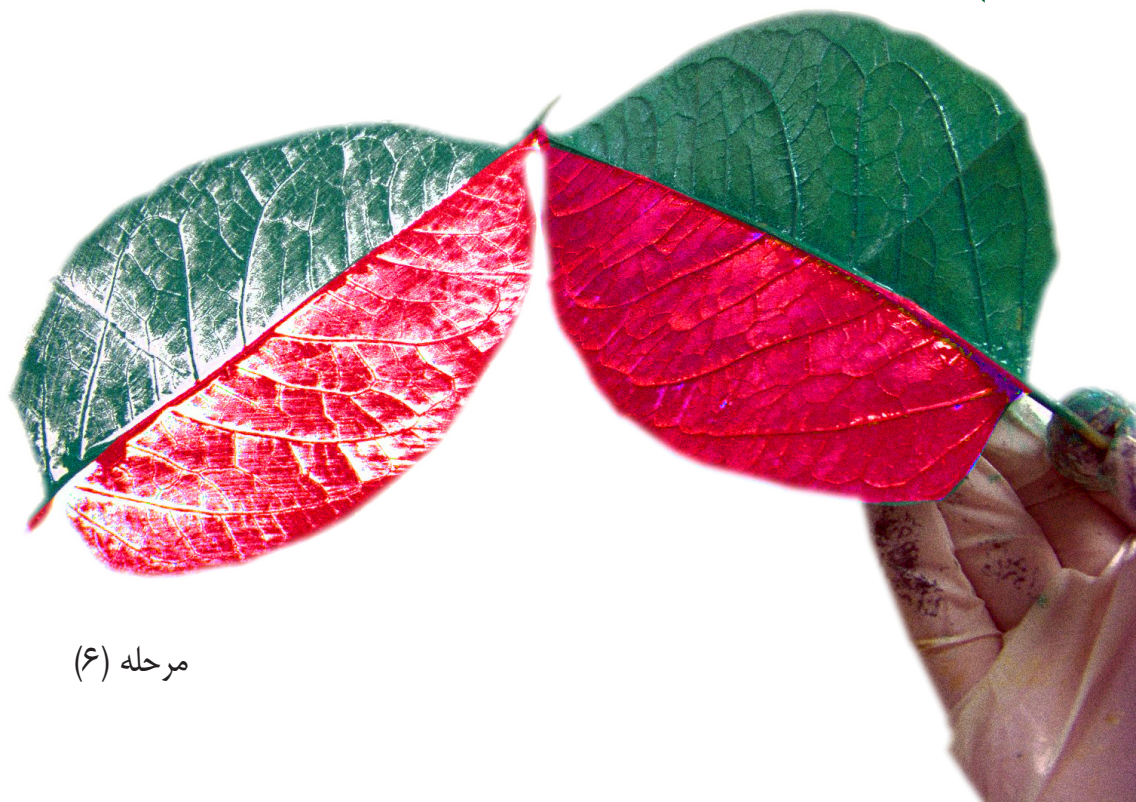

تاپه کاری برگ‌ها

هدف

آشنایی شاگردان با مواد محیطی به منظور استفاده در تاپه کاری

پرسش: چه فکر می‌کنید، از کدام مواد برای تاپه کاری استفاده می‌شود؟

مرحله (۶)

فعالیت

یکی از برگ‌ها را با رنگ مایع آمیخته؛ سپس مطابق شکل زیر، به روی صفحه کاغذ تاپه کنید:

کارخانه‌گی

صفحه کتابچه تان را تاپه کاری کنید.

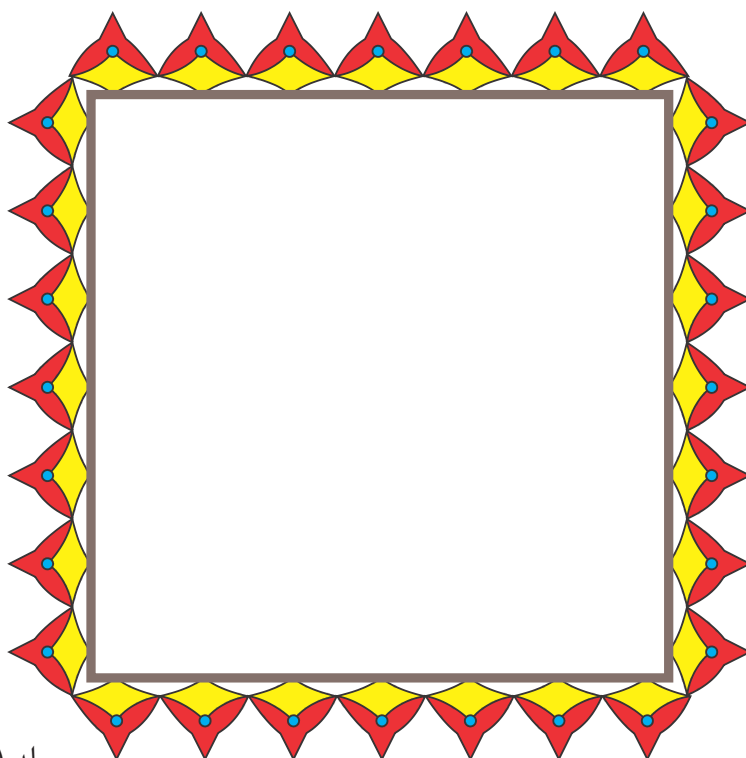
ترسیم دیزاین‌ها

هدف

آشنایی شاگردان با طرح و دیزاین رنگ آمیزی حاشیه توسط پنسل

پرسش: به نظر شما از دیزاین‌ها در کدام موارد استفاده می‌شود؟

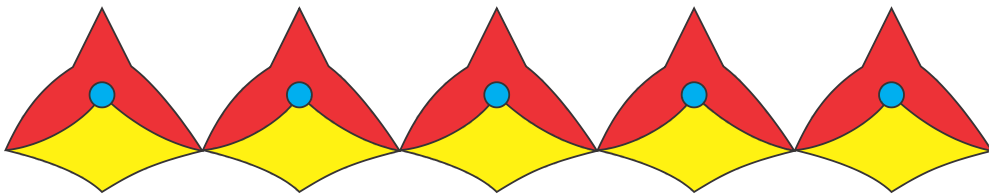
مرحله (۳)

فعالیت

دیزاین‌های زیر را با خطوط صاف کار کنید و توسط پینسل نرم دیزاین
نمایید:

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

با مشوره والدین از دیزاین، کاردستی بسازید.

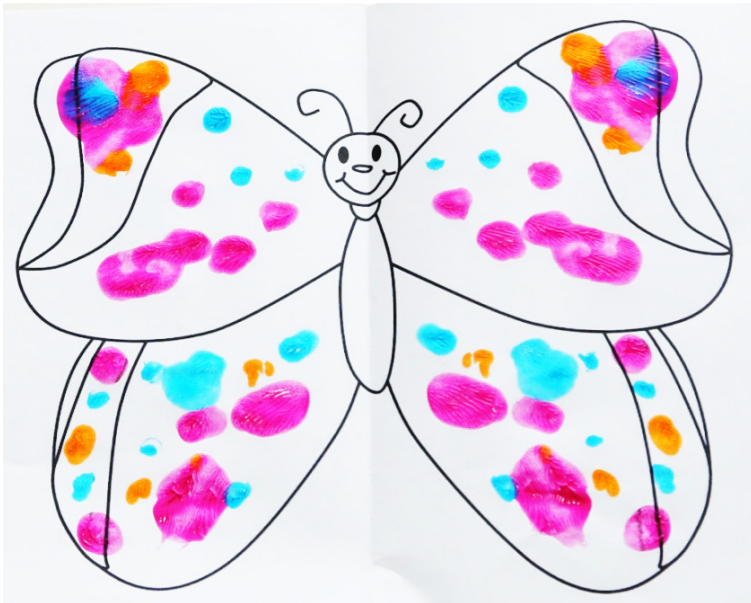

ساختن کاردستی

هدف: آشنایی شاگردان با ساختن کاردستی از کاغذ کارک (مقوا)
رنگه با طرح دیزاین و قطع آن ذریعۀ قیچی

- پرسش‌ها: گاهی از کاغذ کارک رنگه کاردستی ساخته اید؟
- چه فکر می‌کنید، در ساختن دیزاین زیر از کدام مواد و وسایل استفاده می‌شود؟

مرحله (۲)

فعالیت

نخست دیزاین داده شده را بالای صفحه کاغذ رنگه طرح کنید؛ سپس با قیچی برش نموده و توسط سرش، روی صفحه کاغذ بچسبانید.

مرحله (۲)

کارخانه گی

از مواد ساده محیطی کاردستی بسازید.

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ساختن اشکال ابتکاری توسط برگ‌های

مختلف

- پرسش‌ها: گاهی از برگ‌ها اشکال ساخته اید؟
- به نظر شما علاوه از برگ‌ها، دیگر از کدام مواد در ساختن شکل ابتکاری استفاده می‌کنید؟

مرحله (۲)

فعالیت

از برگ‌های درختان اشکال ابتکاری ساخته و سپس روی صفحه کاغذ آن را سرش کنید و به نمایش بگذارید.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

از مواد محیطی یک شکل ابتکاری ساخته آن را رنگ‌آمیزی کنید.

رسم ظروف خانه

هدف: آشنایی شاگردان با طرز رسم نمودن لوازم خانه با خطوط خفیف و پرداز آن توسط پنسل

- پرسش‌ها:
- گاهی لوازم خانه را با پنسل رسم نموده اید؟
  - در اشکال زیر چه می بینید؟ نام بگیرید.

مرحله (۲)

فعالیت

تصویر زیر را توسط خطوط خفیف با در نظر داشت مراحل آن ترسیم نموده و سپس آن را با پنسل نرم، پرداز بدهید:

کارخانه گی

یکی از لوازم خانه را با پنسل رسم نموده، به صنف بیاورید.

رنگ آمیزی ظروف خانه

هدف

آشنایی شاگردان با طرز رنگ آمیزی لوازم خانه

- پرسش‌ها: به نظر شما، اشکال زیر توسط کی و در کجا ساخته می‌شود؟
- چه فکر می‌کنید، این اشکال کدام رنگ‌ها را دارند؟

مرحله (۲)

فعالیت

بعد از اسکیچ پنسلی، شکل زیر را رنگ آمیزی نمایید:

مرحله (۱)

کارخانه گی

لوازم خانه را ترسیم و آن را مطابق شکل کتاب رنگ آمیزی کنید.

ترسیم بنای تاریخی

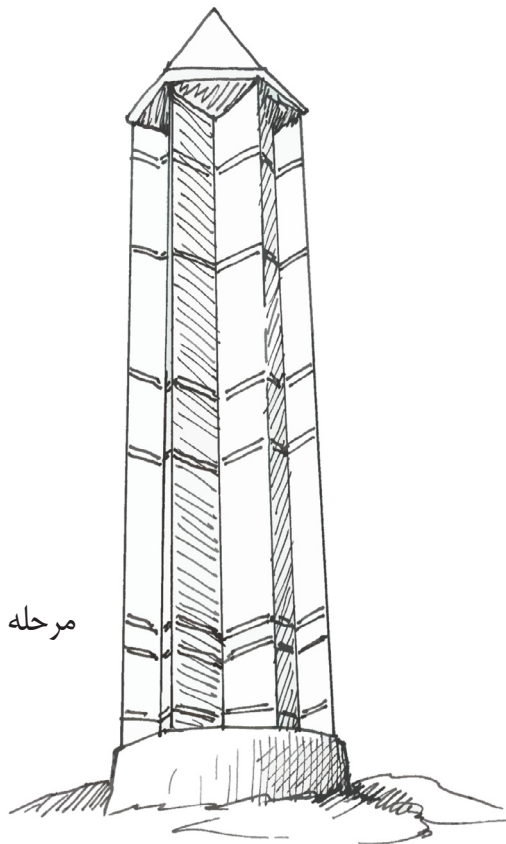

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم بنای تاریخی و پرداز آن

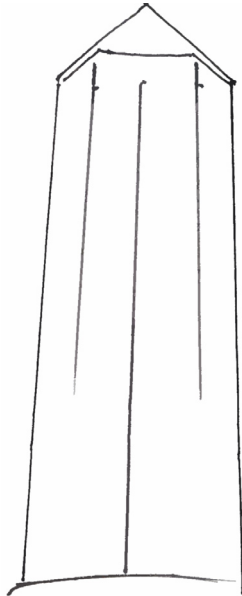
پرسش: گاهی بناهای تاریخی کشور را مشاهده و آن را ترسیم نموده اید؟

مرحله (۲)

فعالیت

شکل زیر را از روی تخته با پنسل رسم نموده؛ سپس آن را پرداز دهید:

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

شکل بنای تاریخی را با پنسل در کتابچه‌های تان ترسیم و پرداز دهید.

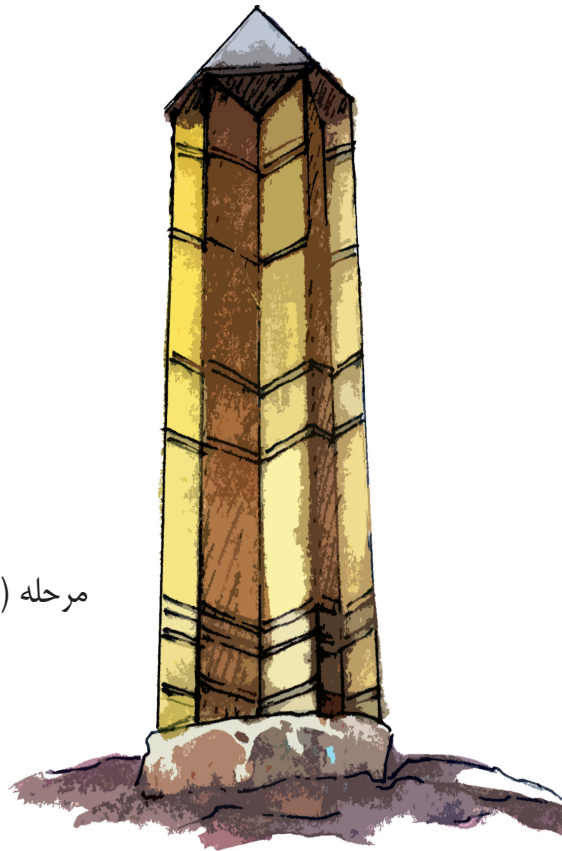

هدف

آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ آمیزی مناره‌های تاریخی

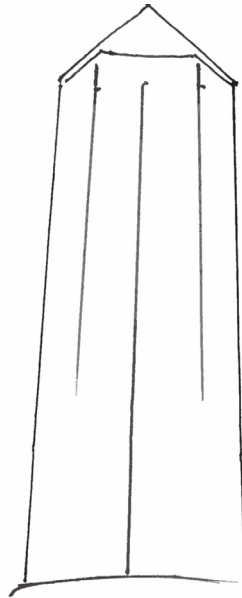
- پرسش‌ها: گاهی کدام بنای تاریخی را رسم کرده اید؟
- در شکل زیر چه می‌بینید؟

مرحله (۲)

فعالیت

نخست شکل زیر را مطابق هدایت معلم محترم با خطوط خفیف رسم نموده؛ سپس رنگ آمیزی کنید:

مرحله (۱)

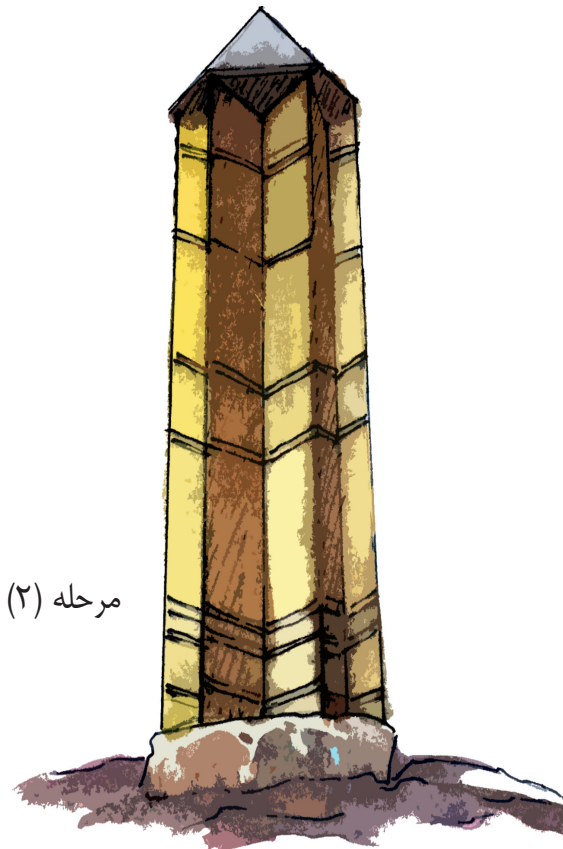
کارخانه گی

بناهای تاریخی کشور را شناسایی کنید؛ سپس آن‌ها را با پنسل رسم نموده، رنگ آمیزی کنید.

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ساختن کاردستی بناهای تاریخی
از مواد ساده محیطی

- پرسش‌ها: گفته می‌توانید که بنای تاریخی را از کدام مواد می‌سازند؟
- گاهی از مواد ساده محیطی بنای تاریخی ساخته اید؟

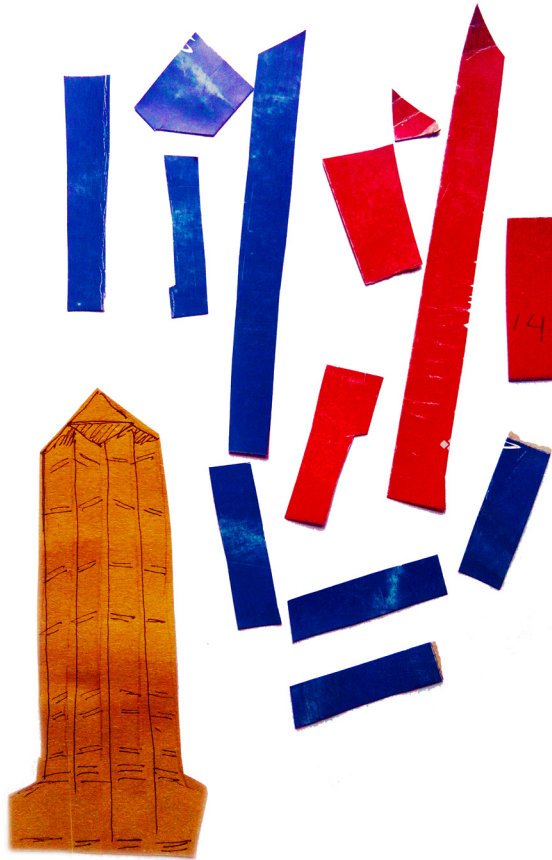

مرحله (۲)

فعالیت

به چند گروه تقسیم شوید. هر گروه در مورد شکل زیر فکر کرده، مطابق میل خود یک کار دستی بسازد و به دیگران نشان دهد.

مرحله (۱)

کارخانه‌گی

از مواد ساده محیطی یک کار دستی بسازید و روز دیگر به صنف بیاورید.

ترسیم آثار تاریخی

مرحله ۳۰

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ترسیم و رنگ آمیزی منارهای تاریخی

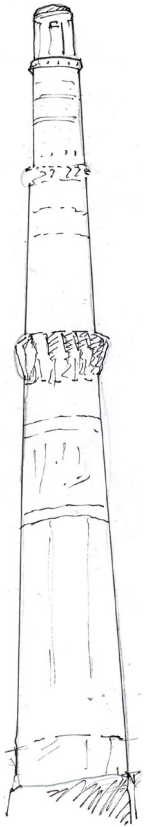
پرسش: به نظر شما، در منارها بیشتر از کدام رنگها استفاده شده است؟

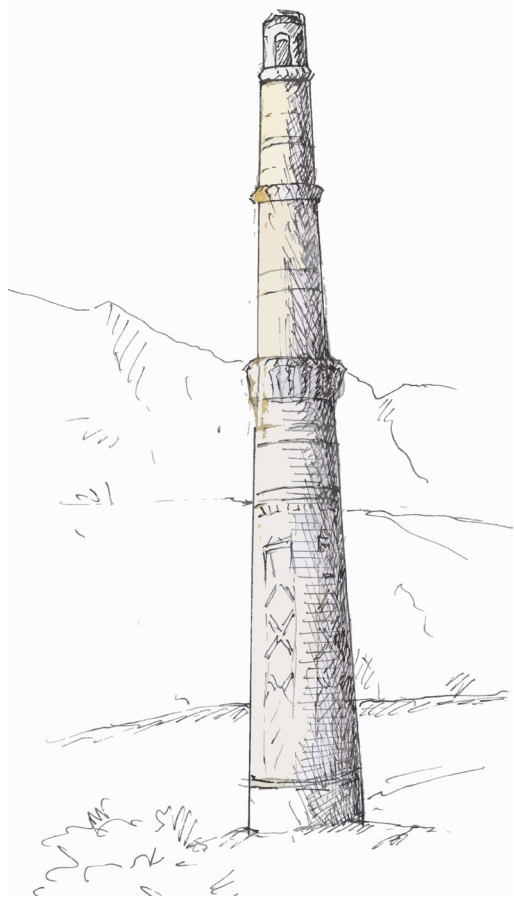
مرحله (۳)

فعالیت

در گروه‌ها با در نظر داشتن شکل زیر، یک منار تاریخی را اسکچ و رنگ آمیزی کنید. در آخر یک گروه کار خویش را به گروه دیگر، نشان دهند.

مرحله (۱)

مرحله (۲)

کارخانه‌گی

منار تاریخی را از روی کتاب درسی با پینسل رسم نموده، روز بعد به صنف بیاورید.

بخش دوم

رهنمای تدریس، منبر سامی

ساعت اول

زمان تدریس (دوساعت درسی)

عنوان درس	ترسیم سیب و ناک
اهداف کلی	آشنایی شاگردان با طرز ترسیم پنسلی سیب و ناک، با در نظر داشت خطوط بیرونی و داخلی آن
اهداف آموزشی	از شاگردان انتظار می رود که در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - دانشی - مهارتی - ذهنیتی - طرز ترسیم سیب و ناک را توسط پنسل بدانند. - شکل سیب و ناک را به صورت دقیق با پنسل ترسیم کرده بتوانند. - به ترسیم سیب و ناک با پنسل علاقه مند شوند.
روش های تدریس	فعالیت های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین
وسایل تدریس	کتاب، کتابچه، قلم، پنسل پاک، تباشیر، تخته پاک
شیوه ارزیابی	جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس از شاگردان چند پرسش را طرح کنید.
فعالیت های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، یادآوری از دروس کتاب درسی صنف پنجم مضمون هنر رسامی و تبریکی سال نو تعلیمی
۵ دقیقه	
۵ دقیقه	پرسش های انگیزه یی متن درس: تا به حال کدام میوه را با پنسل رسم نموده اید؟

<p>مدت زمان ۳۵ دقیقه</p>	<p style="text-align: center;">فعالیت‌های معلم</p> <ul style="list-style-type: none"> • سیب و ناک را روی تخته رسم کنید و پیرامون مراحل آن معلومات بدهید. • در مورد آخرین مرحله رسم سیب و ناک توسط پنسل توضیحات دهید. • کارهای شاگردان را تحت نظر داشته باشید. • کارهای آن‌ها را ارزیابی نموده و جهت تشویق کارهای تکمیل شده آن‌ها به دیوار صنف نصب نمایید.
----------------------------------	--

کارخانه‌گی

سیب و ناک را از روی کتاب درسی به طور مرحله‌یی ترسیم و به صنف بیاورید.

معلومات اضافی

استاد محترم: در مورد طرز ترسیم سیب و ناک به طور مرحله‌یی به شاگردان معلومات دهید و آن‌ها را به جواب گفتن سؤالات آماده سازید. بعد جواب درست سؤالات را به آن‌ها ارائه دارید. ایشان را بگذارید مطابق میل خویش شکل سیب و ناک را ذریعۀ پنسل نرم، کار نمایند و در جریان کار، آن‌ها را رهنمایی کنید. در ترسیم خطوط بیرونی و داخلی شکل متذکره از روشن به طرف تاریک توسط پنسل پردازهای خفیف آن را بالای شاگردان تکمیل نمایید. به خاطر ترسیم شکل سیب و ناک نخست آن‌ها را در یک چوکات مستطیل با خطوط خفیف بالای تخته صنف ترسیم کنید؛ سپس می‌توانید طرز پرداز دادن شکل سیب و ناک را از روشن به طرف تاریک روی تخته صنف نیز نشان دهید، تا شاگردان بتوانند به رهنمایی شما آن را در کتابچه‌های شان رسم نمایند.

ساعت اول

زمان تدریس (دوساعت درسی)

عنوان درس	رنگ آمیزی سبزی‌ها
اهداف کلی	آشنایی شاگردان با طرز ترسیم سبزی‌ها و رنگ آمیزی آن‌ها
اهداف آموزشی	از شاگردان انتظار می‌رود که در پایان درس به اهداف زیر دست یابند: - دانشی - مهارتی - ذهنیتی - به ترسیم و رنگ آمیزی سبزی‌ها علاقه‌مند شوند.
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین
وسایل تدریس	کتاب هنر رسامی، کتابچه، پنسل، پنسل پاک، کاغذ، تخته، تباشیر، قطی رنگ و ظرف آب
شیوه ارزیابی	جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس از شاگردان چند سؤال را طرح کنید.
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، یادآوری درس گذشته و ارتباط آن با درس جدید. ۵ دقیقه
	پرسش‌های انگیزه‌ی متن درس: گاهی کدام سبزی را ترسیم و یا رنگ آمیزی کرده اید؟ ۵ دقیقه

<p>مدت زمان ۳۵ دقیقه</p>	<p style="text-align: center;">فعالیت های معلم</p> <ul style="list-style-type: none"> • در مورد درس به طور فشرده معلومات ارائه نمایید. • در قسمت ترسیم و رنگ آمیزی سبزی ها شاگردان را راهنمایی کنید. • شکل سبزی ها را از روی کتاب درسی روی تخته رسم کنید. • به سؤال های شاگردان جواب قناعت بخش بدهید. • کارهای آنها را اصلاح و ارزیابی نمایید.
---------------------------------------	--

کارخانه گی

به ترسیم سبزی ها در کتاب درسی دقیق شوید؛ سپس آن را در کتابچه های تان رسم و رنگ آمیزی کنید

معلومات اضافی

استاد محترم: درباره مفاد و طرز استفاده از سبزی ها به شاگردان معلومات داده اشکال سبزی ها را به صورت جداگانه روی تخته ترسیم کنید؛ سپس شاگردان را به گروه ها تقسیم کنید و هر گروه با در نظر داشت شکل و فعالیت داده شده مطابق میل خود کار نموده و یک گروه کارهای خود را به گروه های دیگر نشان بدهند. شاگردان را تحت نظر داشته باشید به آنها هدایت دهید. تا بتوانند شکل سبزی ها را با پنسل رسم نمایند. بعد از تکمیل شدن توسط پنسل رسم و رنگ آمیزی کنند و در قسمت ترکیب رنگ ها با آنها کمک نمایید. کارهای آنها را ارزیابی کنید. مشاهده نمایید که آنها تا چه حد در تفکر و ایجاد مفکوره بایکدیگر شریک هستند؛ مثال: آیا آنها در باره رنگ ها معلومات داده می توانند؟ آیا آنها در حل مشکلات خود باهم مشوره می نمایند؟

عنوان درس	ترسیم پاهای اسپ
اهداف کلی	آشنایی شاگردان با طرز ترسیم پاهای اسپ از زوایای مختلف
اهداف آموزشی	از شاگردان انتظار می‌رود در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - ترسیم پاهای اسپ را از زوایای مختلف بدانند. - حرکات پای اسپ را به صورت درست رسم کرده بتوانند. - به ترسیم حرکات پای اسپ از زوایای مختلف علاقه مند شوند.
روش‌های تدریس	فعالیت‌های گروهی، انفرادی، عملی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین
وسایل تدریس	کتاب هنر رسامی، کتابچه، قلم، پنبه، پنبه پاک، کاغذ، تباشیر، تخته پاک پنبه تراش
شیوه ارزیابی	جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس از شاگردان چند پرسش طرح نمایید.
فعالیت‌های مقدماتی	ادای سلام و احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، دیدن کار خانه‌گی، یادآوری از درس گذشته و ارتباط آن با درس جدید.
۵ دقیقه	
۵ دقیقه	پرسش‌های انگیزه‌ی متن درس: - گاهی پای اسپ را از نزدیک مشاهده و آن را رسم نموده اید؟

مدت زمان	فعالیت های معلم
۳۵ دقیقه	<ul style="list-style-type: none"> • در مورد درس به طور همه جانبه معلومات دهید. • حرکت پاهای اسپ را از روی کتاب بالای تخته رسم نمایید. • به شاگردان هدایت دهید تا از روی کتاب درسی، رسم حرکت پاهای اسپ را ترسیم نمایند. • کارهای آنها را ارزیابی نمایید.

کارخانه گی

یکی از حرکت های پای اسپ را از روی کتاب درسی به صورت دقیق در کتابچه های تان رسم نمایید.

معلومات اضافی

روش های مفید در تدریس هنر رسامی

الف: تأمین فضای آرام و صمیمی در داخل صنف

۱. هر فرد باید احساس نماید که او یکی از اعضای مفید صنف خود است.
۲. رشد و تقویت، اعتماد به نفس در هر یکی از شاگردان.
۳. وقت دادن به هر یکی از شاگردان در حل مشکلات و مشوره باهم.
۴. دانستن اختلافات فردی شاگردان.
۵. فضای احترام، متقابل و صمیمیت بین شاگردان و معلم.
۶. چون در کارهای ابتکاری شاگردان یک خوبی وجود دارد؛ پس بهتر است کارهای شان تقدیر شود.
۷. کارهای ابتکاری شاگردان تشویق شود.
۸. شاگردان در اجرای فعالیت های رسامی باید تشویق گردند.
۹. سعی شود تا به شاگردان مطابق نموی سن و سال شان وظایف سپرده شود.

استاد محترم: از نوشتن تکرار پلان راهنمای تدریس به طور جداگانه برای هر درس در این کتاب خودداری شده است، شما می توانید از پلان راهنمای فوق در تمام درس های این کتاب استفاده کنید.

یادداشت: درس هایی که در این کتاب زمان گیر باشد، شما می توانید آن را در سه ساعت درسی تدریس کنید.